

pathi vare stærke nok — skjøndt jeg ikke er istand til at forstaa den Guttaperka-Ed, som kan strækkes efter alle Trosbekendelser, og dog er saa vandtæt, at der ikke ud af den kan sive det Mindste af Ansvar og Garantien — til, at jeg ikke tvivler om, at den Ed, som det ærede Medlem har aflagt, jo er aflagt med Alvor og for hans Vedkommende med personlig Sandhed. Men selv om dette er Tilfældet, siger jeg dog, at i hans Overbevisning om, hvad der er det Rette og Sande, træder han Andres Overbevisning ikke alene for nær, men til en vis Grad under Jødder. Det er ikke nok, at vi selv have en fuldkommen Forvisning om, at Dette eller Dint er sandt, at vor Fornuft billiger Dette eller Dint, vi maa ogsaa respektere Andres Forvisning. Jeg vil tage et Exempel og sige, at Alle ere jo enige om, at naar et Menneske dør, bliver det affjælede Legeme til Støv og Aske, og vi vide jo, at der har dannet sig Selskaber, der have sat sig til Formaal ved Sigbrænding at forvandle de affjælede Legemer saa hurtigt som mulig til Aske (Berg: Hør!) Hør, siger det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, men jeg vil dog sige, at naar det nu fra et lægevidenskabeligt Standpunkt menes, at det er ønskeligt, at Eigene brændes til Aske, kunde det saa ikke fra et Landhusholdnings Standpunkt siges: Ja, Riget er jo dog ikke Andet end Støv og Aske, hvorfor saa ikke kaste det paa Møddingen, for at Svinene kunne leve deraf, thi det er i landøkonomisk Henseende bedre og billigere end at opbevare Asken? (Berg: Det staar der ikke Noget om i Forslaget.) Ja vel, men jeg taler om Fornuftens Slutninger, som skulle anvendes paa alle Ting, og det er i den Forbindelse, at jeg siger, at naar man tror, at man med den Slags Fornuft kan slaa til Jorden eller nedværdige, hvad Andre med Sympathi have sluttet sig til, træder man Andres Tjælelser for nær. Derfor siger jeg, at den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Langeland er optraadt, er efter min Overbevisning ikke saaledes, som den sidste ærede Taler karakteriserede den, nemlig som præget med Tolerancens og Fordræglighedsens Aand. — Det, der ganske vist i denne Sag har forbauset mig mest, er, at den Hensilling, som er gjort af den høitærede Formand til den ærede Rigsdagsmand, forinden han aflagde Eden, har kunnet blive opfattet som en Fornærmelse. Jeg skal ikke komme tilbage til, hvad der allerede igaa og idag er blevet saa udtømmende fremfat af Andre, der dele min Opfattelse af denne Sag, nemlig om det Saarende og Stødende, der har været for Andre i, at Eden er bleven aflagt paa den Maade, som stter er, efter at den ærede Rigsdagsmand har erklæret, at han ikke tror paa den Gud, til hvem vi Andre spørge, men jeg har ikke i Formandens Henvendelse kunnet se Andet end et velment Forsøg paa at undbrage denne Sag enhver pinlig Karakter baade

for den Sværgende og for de Øvrige, der modtage Eden, og jeg vil hævde ligeoverfor de Herrer, som sige, at det er en SamvittighedsSag, som skal overlades til den Paagjældende, hvorledes han vil aflægge Eden, at dette, at aflægge Eden, er ikke Noget, han gjør for sin egen Forngielse, men det er en Sag, som baade i politisk Henseende og ligeoverfor Grundloven og Jædelandets i Almindelighed har saa stor Betydning, at det er vor Opgave her som Rigsdagsmand og som Medlemmer af Folkethinget at værne om, at Edsaflæggelsen ikke bliver et ligefremt Spilfægteri. Jeg har, som sagt, ikke Spor af Lante om, at det ærede Medlem skulde have villet gjøre det til noget Saadant, men naar det Indtryk gjør sig gjældende baade i og udenfor Salen, er det vor Sag at værne om og hævde, at det ikke er Tilfældet, og Formanden er den, der skal handle paa vore Vegne. For Resten skal jeg sige, at den Umfindtlighed, hvormed det ærede Medlem og hans Venner se paa Formandens Fremgangsmaade er mig usforstaaelig. Jeg kan kun forklare den derved, at det ærede Medlem er temmelig ung her i Thinget. Vi ældre Medlemmer, det ærede Medlem fra Kolbing (Berg) og jeg, som have haft saa mangt et Mellemværende med Formanden, vide, at man kan befinde sig meget vel ved Formandens faderlige Tilrettevisninger, man kan endogsaa blive lyk og fed derved.

Nimestad: Jeg tror rigtignok, at hvormeget end det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) søgte at benegte, at det foreliggende Forslag til Beslutning gif ud paa en Misbilligelse af Formandens Fremgangsmaade, vil det vistnok ikke kunne erkjendes Andet, end at, hvis Saadant ikke har været de Herrers Mening, have de ialtsald været overordentlig uheldige i at udtrykke deres Lank. Enhver, der læser denne Henviisning til Formandens Uttring, hvortil knyttes en Udtalelse, der gaar mod, hvad Formanden havde udtalt, vil vistnok ikke kunne Andet end deri se, om ikke et Mistillidsvotum — dertil har det ikke en tilstrækkelig almindelig Karakter — saa dog en Udtalelse af Misbilligelse, og jeg vil ærlig tilstaa, at det er just ikke det, der forekommer mig at være det Værste ved de ærede Medlemmers Forslag, tværtimod, det forekommer mig ganske tjækt og flot, at en Minoritet her i Thinget paaalder Thinget som Selvhed lige overfor en Beslutning af Formanden, som man mener, er gaaet Ens Ret for nær. Jeg tilstaa, at det er salbet baade i min og flere Meningsfællers Lod ved tidligere Velligheder at være komne i det Tilfælde, at vi fandt Grund til at besvare os over enkelte Beslutninger af Formanden, men naar vi nogeninde før ere komne og have ytret noget Saadant, have vi navnlig af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) og hans Meningsfæller — det var dengang i